

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců JUDr. Mariana Kokeše, Ph.D., a JUDr. Faisala Husseiniho, Ph.D., v právní věci

navrhovatelky: **Komunistická strana Čech a Moravy**
jednající volebním zmocněncem A. R.

proti

odpůrcům:

a) **Úřad městské části Brno-Kohoutovice**

sídlem Bašného 71/36, 623 00 Brno

b) **Úřad městské části Brno-střed**

sídlem Dominikánská 264/2, 601 69 Brno

c) **Magistrát města Brna**

sídlem Dominikánské náměstí 196/1, 601 67 Brno

za účasti:

a) **Česká strana sociálně demokratická**, jednající volební zmocněnec I. G.

b) **KDU-ČSL**, jednající volební zmocněnec M. D.

c) **Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura (SPD)**, jednající volební zmocněnec J. Š.

d) **Občanská demokratická strana s podporou Svobodných**, jednající volební zmocněnec M. Š.

e) **Zelení**, jednající volební zmocněnec J. D.

f) **Politické hnutí ANO 2011**, jednající volební zmocněnec D. A.

g) **Česká pirátská strana**, jednající volební zmocněnec M. Š.

h) **„Žít Brno“**, jednající volební zmocněnec M. S.

ch) **Zelení a nezávislí**, jednající volební zmocněnec J. L.

i) **OK - TOP 09 a nezávislí**, jednající volební zmocněnec V. S.

j) J. S.

o návrzích na neplatnost voleb, resp. volby kandidátů do zastupitelstva města Brna a do zastupitelstev městských částí města Brna, konaných ve dnech 5. – 6. 10. 2018,

takto:

- I. Volba kandidáta Ing. J. S. (KDU-ČSL) do zastupitelstva městské části Brno-Kohoutovice ve volbách konaných ve dnech 5. - 6. 10. 2018 **je neplatná**.
- II. Do zastupitelstva městské části Brno-Kohoutovice **byla** ve volbách konaných ve dnech 5. – 6. 10. 2018 **zvolena** kandidátka volební strany č. 10 - Komunistická strana Čech a Moravy JUDr. H. S.

- III. **Náhradníky** kandidátů Komunistické strany Čech a Moravy zvolených do zastupitelstva městské části Brno-Kohoutovice ve volbách konaných ve dnech 5. - 6. 10. 2018 **jsou kandidáti v tomto pořadí:**

pořadí	jméno, příjmení	pořadí na hlasovacím lístku
1.	Ing. Bc. J. K.	2.
2.	Ing. J. Š., Ph.D.	3.
3.	M. K.	4.
4.	J. V.	5.
5.	M. C.	6.
6.	J. Š.	7.
7.	Z. H.	8.
8.	Ing. J. M., CSc.	9.
9.	H. Ch.	10.
10.	Mgr. L. P.	11.
11.	I. K.	12.
12.	J. K.	13.
13.	M. V.	14.
14.	O. Ch.	15.
15.	E. P.	16.
16.	E. N.	17.
17.	J. P.	18.
18.	RSDr. F. P.	19.
19.	Š. K.	20.
20.	M. P.	21.

- IV. **Náhradníky** kandidátů KDU-ČSL zvolených do zastupitelstva městské části Brno-Kohoutovice ve volbách konaných ve dnech 5. - 6. 10. 2018 **jsou kandidáti v tomto pořadí:**

pořadí	jméno, příjmení	pořadí na hlasovacím lístku
1.	Ing. J. S.	6.
2.	Bc. L. P.	7.
3.	Ing. M. R.	8.
4.	J. A.	9.
5.	Ing. M. K., Ph.D.	10.
6.	Ing. A. Z.	11.
7.	Ing. J. K.	12.
8.	M. T., DiS.	13.
9.	Ing. J. D., Ph.D.	14.
10.	M. B.	15.
11.	V. K., BSc.	16.
12.	Ing. M. F.	17.
13.	B. B.	18.

14.	Ing. A. P.	19.
15.	Mgr. F. D.	20.
16.	Mgr. P. P.	21.

- V. Návrh na neplatnost voleb do zastupitelstva městské části Brno-Kohoutovice **se zamítá.**
- VI. Návrhy na neplatnost voleb, resp. volby kandidátů do zastupitelstva městské části Brno-střed **se zamítají.**
- VII. Návrhy na neplatnost voleb, resp. volby kandidátů do zastupitelstva města Brna **se zamítají.**
- VIII. Ve zbývajících částech **se návrhy odmítají.**
- IX. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

1. Krajskému soudu v Brně byl dne 12. 10. 2018 doručen návrh navrhovatelky (dále též „KSČM“), označený jako *„návrh na neplatnost voleb a neplatnost volby kandidátů ve volbách do zastupitelstva města Brna a do zastupitelstev městských částí města Brna konaných ve dnech 5. – 6. 10. 2018“*, vedený u krajského soudu pod sp. zn. 63 A 4/2018, jímž se domáhala toho, aby soud vyslovil „neplatnost“ voleb do zastupitelstva města Brna a do zastupitelstev městských částí města Brna. Dne 17. 10. 2018 byl krajskému soudu doručen další návrh navrhovatelky, vedený pod sp. zn. 63 A 6/2018, v němž se domáhá vyslovení „neplatnosti voleb a neplatnosti volby kandidátů ve volbách do zastupitelstva městské části Brno-střed a do zastupitelstva města Brna, konaných ve dnech 5. – 6. 10. 2018.“
2. Jelikož byl v prvně uvedeném návrhu za zástupce navrhovatelky označen M. Ř., předseda Městského výboru KSČM v Brně, zatímco v druhém návrhu byl za zástupce navrhovatelky označen RSDr. A. R., zmocněnec navrhovatelky, vyzval soud navrhovatelku k odstranění vady návrhu, neboť soudu nebylo zřejmé, kdo je tedy oprávněn jednat jménem navrhovatelky, coby volební strany legitimované k podání návrhu podle § 60 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obecních volbách“), ve spojení s § 90 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Navrhovatelka tuto vadu odstranila podáním ze dne 22. 10. 2018, z jehož obsahu se podává, že zmocněncem oprávněným jednat jménem navrhovatelky je RSDr. A. R., a to na základě přiloženého 1) „Pověření Komunistické strany Čech a Moravy“ ze dne 5. 6. 2018, podepsaný předsedou ÚV KSČM a statutárním zástupcem KSČM JUDr. V. F.; a 2) „Zmocnění“ ze dne 28. 6. 2018, čímž se k návrhu ze dne 12. 10. 2018 připojil.
3. Vzhledem ke skutečnosti, že z obsahu návrhů a z jejich petitu krajský soud dovodil jednak, že po skutkové i právní stránce je argumentace navrhovatelky v obou návrzích založena na obdobných důvodech a lze tedy mezi nimi dovozovat skutkovou souvislost, jednak že navrhovatelka se v návrhu, vedeném u krajského soudu pod sp. zn. 63 A 6/2018, domáhá

téhož (vyslovení neplatnosti voleb do zastupitelstva města Brna a do zastupitelstva městské části Brno-střed) jako (mimo jiné) činí i v návrhu, vedeném u krajského soudu pod sp. zn. 63 A 4/2018, rozhodl následně krajský soud usnesením ze dne 26. 10. 2018 o spojení uvedených věcí ke společnému projednání s tím, že nadále budou vedeny pod sp. zn. 63 A 4/2018.

4. Navrhovatelka ve svém návrhu předně namítala, že na základě výsledků voleb, zveřejněných ve Sbírce zákonů a Českým statistickým úřadem (dále jen „ČSÚ“), zjistila, že počet hlasů přiznaných jejím kandidátům ve volbách do zastupitelstev městských částí města Brna *„neodpovídá skutečnosti“*. Navrhovatelka je přesvědčena o tom, že došlo k manipulaci s hlasy voličů při jejich sčítání nebo při jejich přenosu do databáze ČSÚ. Za důkaz svého tvrzení navrhovatelka označila skutečnost, že např. ve volebním okrsku č. 11001 v městské části Brno-Kohoutovice *„obdržel její kandidát pouze 1 hlas, přestože ve prospěch celé její kandidátní listiny byl počet odevzdaných volebních lístků vyšší než jeden“*, což měl potvrdit i člen příslušné okrskové volební komise, V. P. Dle navrhovatelky tak muselo dojít k nesprávnému započtení hlasů pro její kandidáty, neboť údaje zveřejněné ve Sbírce zákonů se neshodují s údaji uvedenými v zápise okrskové volební komise. Dále navrhovatelka namítá, že ve volebním okrsku č. 23041 v městské části Brno-střed má poznatky o tom, že *„v místnosti, kde komise sčítala hlasy, byla přítomna cizí osoba bez oprávnění, která se podílela na zadávání výsledků voleb do počítače“*, což *„je významné porušení zákona“* a došlo tím k *„významnému ovlivnění výsledku voleb v její neprospěch, což mohlo mít vliv na výsledek voleb jako takových.“* Ve vztahu k volbám do zastupitelstva městské části Brno-střed navrhovatelka dále konkrétně namítá, že ze zveřejněných výsledků hlasování je zřejmé, že ve volebním okrsku č. 23049 při sčítání hlasů jí *„nebyly započítány hlasy z plných kandidátek“*. V neposlední řadě pak navrhovatelka uvádí, že ve volebních okrscích v městské části Brno-střed č. 23004, 23005, 23007, 23008, 23009, 23010, 23014, 23015, 23019, 23032, 23034, 23035, 23036, 23037, 23040, 23042, 23047, 23048, 23049, 23052, 23054, 23056, 23062, 23063, 23064, 23066, 23067 a č. 23068 *„neodpovídá počet hlasů odevzdaných ve prospěch kandidátů KSČM při volbách do zastupitelstva městské části Brno-střed počtu hlasů odevzdaných ve prospěch kandidátů KSČM při volbách do zastupitelstva města Brna“*. Navrhovatelka tuto skutečnost dovozuje z toho, že z rozdílu počtu volených zastupitelů do zastupitelstva městské části Brno-střed (45) a do zastupitelstva města Brna (55) vyplývá, že *„celkový počet hlasů by pro kandidáty KSČM měl být, v případě, že volič v obou případech volí stejnou stranu (což je relevantní předpoklad), o zhruba 8 % vyšší při volbě do zastupitelstva města Brna“*, nicméně v uvedených okrscích tomu tak není, což se z celkových 280 volebních okrsků ve volbách do zastupitelstev městských částí města Brna stalo pouze ještě v jednom případě (volební okrsek č. 19007 v městské části Brno-Řečkovice a Mokrý Hora). Navrhovatelka je tak přesvědčena, že došlo k manipulaci s hlasy voličů při jejich sčítání, příp. bylo sčítání provedeno či jeho výsledky přenášeny do databáze ČSÚ chybně. Dále navrhovatelka uvádí, že *„má poznatky o tom, že v několika případech došlo k chybnému prohlášení platných hlasovacích lístků za neplatné jen z toho důvodu, že kromě konkrétní strany označené křížkem byli křížkem označeni i někteří kandidáti této strany.“* Navrhovatelka se proto důvodně domnívá, že *„došlo k významnému ovlivnění výsledku voleb v neprospěch kandidátů KSČM a toto ovlivnění mohlo mít vliv na výsledek voleb jako takových, konkrétně v nezískání mandátů kandidáty KSČM.“*

5. Odpůrce a) ve svém vyjádření k návrhům navrhovatelky odmítl její tvrzení, že ve volebním okrsku č. 11001 v městské části Brno-Kohoutovice údaje zveřejněné ve Sbírce zákonů a ČSÚ nedopovídají údajům uvedeným v zápise okrskové volební komise. Odpůrce a) je naopak toho názoru, že došlo ke správnému přenosu dat, o čemž svědčí písemné potvrzení od ČSÚ, a tedy že zápis o výsledku a průběhu hlasování je shodný se zveřejněným výsledkem.
6. Odpůrce b) ve svém vyjádření k návrhům navrhovatelky rovněž odmítl její tvrzení, a to ohledně „významného porušení zákona“ ve volebním okrsku č. 23041 v městské části Brno-střed, spočívajícím v přítomnosti cizí osoby v místnosti, kde příslušná okrsková volební komise sčítala hlasy, čímž došlo k „významnému ovlivnění výsledku voleb v její neprospěch.“ Takové tvrzení nebylo dle odpůrce b) prokázáno, jak ostatně vyplývá z přiloženého, krajským soudem vyžádaného písemného vyjádření předsedy této komise, L. N., a zapisovatelky této komise, L. Z., dle nichž do místnosti vstoupil předseda sousedící okrskové volební komise č. 23043, T. N., a to za účelem konzultace a pomoci s odstraněním potíží při tisku zápisu, nikoliv tedy při zadávání údajů do počítače. Proti tomuto postupu přitom žádný z členů komise neprotestoval, což stvrdili i svým podpisem pod uvedeným zápisem. Dále odpůrce b) poukázal na ustálenou rozhodovací praxi správních soudů (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2006, č. j. Vol 82/2006-51), dle které je třeba primárně vycházet z předpokladu, že zveřejněné výsledky voleb odpovídají skutečné vůli voličů. Je na navrhovateli, aby předložil důkazy nebo alespoň zvlášť významné indicie o tom, že tomu tak nebylo. Vzhledem k tomu, že dle odpůrce b) navrhovatelka nepředložila důkazy ani zvlášť závažné indicie o špatném započítání hlasů odevzdaných ve prospěch kandidátů KSČM při volbách do zastupitelstva městské části Brno-střed, samotné tvrzení o manipulaci s hlasy voličů při jejich sčítání a chybném přenosu dat do databáze ČSÚ nemůže obstát, neboť není doloženo relevantními důkazy ani nepředstavuje samo o sobě významnou indicii. Pokud navrhovatelka předpokládá „zákonitost“ vyššího počtu hlasů pro volební stranu KSČM do zastupitelstva města Brna než do zastupitelstva městské části Brno-střed, která vychází z předpokladu, že všichni voliči volí stejnou stranu do zastupitelstva města Brna i do zastupitelstva městské části Brno-střed, je tato úvaha dle odpůrce b) zcela spekulativní a je třeba si uvědomit, že v tomto vztahu se nenachází žádný vztah „přímé úměry“.
7. Odpůrce c) pak ve svém vyjádření k tvrzení navrhovatelky ohledně neplatnosti voleb do zastupitelstva města Brna a do zastupitelstva městské části Brno-střed uvedl, že nepředložila žádné relevantní důkazy o tom, že byla porušena ustanovení zákona o volbách způsobem, který by hrubě ovlivnil výsledky voleb. Odůvodnění návrhu je opřeno pouze o hypotézu, že počet hlasů pro volební stranu KSČM u zastupitelstva města Brna by měl být vyšší než počet hlasů pro kandidáty této volební strany ve volbách do zastupitelstva městské části Brno-střed. Toto by bylo však možné pouze za předpokladu, že volič volí vždy stejnou volební stranu jak do zastupitelstva města Brna, tak do zastupitelstva městské části, což se však nemusí nutně shodovat se skutečností. Na předloženou domněnku o nesrovnalostech v počtu sečtených hlasů tedy mohou mít vliv i další okolnosti, spočívající v zákonných oprávněních voliče.

8. Krajský soud předně konstatuje, že návrhy navrhovatelky byly podány včas, když dle § 60 odst. 1 zákona o obecních volbách *„je třeba návrh na neplatnost voleb nebo na neplatnost volby kandidáta podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí“*, přičemž celkové výsledky voleb do zastupitelstev obcí jsou vyhlášeny uveřejněním zápisu Státní volební komise o výsledku voleb sdělením ve Sbírce zákonů (§ 51 zákona o obecních volbách). Sdělení Státní volební komise o vyhlášení celkových výsledků voleb do zastupitelstev obcí konaných ve dnech 5. – 6. 10. 2018, bylo publikováno ve Sbírce zákonů (částka 112, ročník 2018) pod č. 225/2018 Sb. Tato částka byla rozeslána dne 9. 10. 2018 a tímto dnem byly vyhlášeny celkové výsledky voleb do zastupitelstev obcí.
9. Krajský soud dále konstatuje, že navrhovatelka, coby volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do zastupitelstva města Brna i do zastupitelstev městských částí města Brna, konaných ve dnech 5. – 6. 10. 2018, byla aktivně legitimována k podání návrhů, neboť podle § 90 odst. 1 s. ř. s., *„za podmínek stanovených zvláštními zákony, se může (...) politická strana (...) návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování anebo neplatnosti volby kandidáta.“* Oním zvláštním zákonem je právě zákon o obecních volbách a konkrétně citovaný § 60 odst. 1, dle něhož se může domáhat ochrany u soudu mimo jiné i *„každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do tohoto zastupitelstva“*.
10. Za dané situace proto krajský soud přistoupil k posouzení důvodnosti podaných návrhů, aniž by shledal potřebné nařizovat jednání (§ 90 odst. 3 s. ř. s.).
11. Jak již bylo rekapitulováno, navrhovatelka se svými návrhy domáhá jednak vyslovení neplatnosti voleb do zastupitelstva města Brna i do zastupitelstev městských částí města Brna, jednak vyslovení neplatnosti volby kandidátů v těchto volbách zvolených. Podle § 60 odst. 3 zákona o obecních volbách může navrhovatel podat návrh na neplatnost voleb, *„má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledky voleb.“* Podle § 60 odst. 4 téhož zákona pak může navrhovatel podat návrh na neplatnost volby kandidáta, *„má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledek volby tohoto kandidáta.“*
12. Z citovaných ustanovení zákona o obecních volbách a z již ustálené „volební“ judikatury Nejvyššího správního soudu i krajských soudů vyplývá, že za základní předpoklady pro vyhovění návrhu (volební stížnosti) na neplatnost voleb, resp. volby kandidáta je v obecné rovině nutno označit především: a) nezákonnost, spočívající v jednoznačném porušení ustanovení volebního zákona či jiných právních norem vážících se k volebnímu procesu; b) příčinnou souvislost, tj. vzájemný vztah existující mezi touto nezákonností a výsledkem voleb; a c) zásadní intenzitu této nezákonnosti, která musí dosahovat značného stupně výrazně ovlivňujícího a zpochybňujícího volební proces či jeho výsledek a tedy způsobovat tzv. „zatemnění“ volebních výsledků. Tyto tři předpoklady přitom musí být naplněny kumulativně; nebude-li dán byt i jen jeden z nich, podaný návrh nemůže být úspěšný (k uvedenému srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 7. 2004, č. j. Vol 6/2004-12; ze dne 20. 11. 2006, č. j. Vol 77/2006-26, či ze dne 29. 6. 2010, č. j. Vol 25/2010-94; rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

13. Vztáženo na nyní posuzovanou věc navrhovatelky, protizákonností by bylo porušení některých ustanovení zákona o obecních volbách, anebo porušení jiných právních předpisů než výhradně tohoto zákona, a to v těch případech, kdy se z obsahového hlediska jedná o právní předpisy vážící se k volebnímu procesu a kdy porušení z hlediska závažnosti dosahuje ústavní intenzity (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 7. 2006, č. j. Vol 36/2006-21).
14. Podmínku existence přímého vztahu mezi touto protizákonností a výsledkem voleb a její samotný smysl pak vyložil Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 73/04 ze dne 26. 1. 2005 (N 17/36 SbNU 185; 140/2005 Sb., dostupný rovněž na <http://nalus.usoud.cz>), když konstatoval: *„Úprava ověřování voleb je alternativně založena na předpokladu objektivní příčinné souvislosti mezi volební vadou a složením zastupitelského sboru nebo alespoň možné příčinné souvislosti (princip potenciální kauzality). Podstatné však je, že zrušení voleb nelze brát jako trest za porušení volebních předpisů, nýbrž jako prostředek k zajištění legitimacy zvoleného orgánu. (...) Rozhodující je pravděpodobnost vlivu volební vady nebo volebního deliktu na volební výsledek v konkrétních volbách s konkrétními voliči. Pouhá abstraktní možná příčinná souvislost nedostačuje. Ústavní soud je v této souvislosti nucen konstatovat, že ve srovnání s jinými státy je právní úprava vad volebního procesu, volebních deliktů a vůbec pravidel vedení volební kampaně, jednak velmi kusá, jednak svými kořeny v podstatě tkvící v podmínkách úpravy odpovídající "volbám" z dob minulého režimu. Volební zákonodárce bude proto muset zvážit, zda volební kultura voličů, kandidátů a veřejných funkcionářů je na takové úrovni, že úprava těchto otázek je zbytečná, nebo zda bude volební chování usměrňovat cestou předem stanovených pravidel, která vytvoří stav právní jistoty subjektů volebního procesu a která budou alespoň předpokladem volební ekonomie (...).“* Uvedené konstatování posléze Ústavní soud doplnil v nálezu sp. zn. IV. ÚS 787/06 ze dne 29. 1. 2007 (N 16/44 SbNU 201), když dovodil, že *„ve volebním soudnictví nejde jen o to, zda byl porušen volební zákon objektivně či subjektivně, nýbrž je třeba vzít v úvahu všechny okolnosti konkrétního případu a intenzitu a způsob porušení volebního zákona. Nikoliv každé porušení volebního zákona vyvolává (je-li napadeno) neplatnost voleb. Každý případ je nutno posuzovat a vyhodnocovat nikoliv formálně, nýbrž materiálně: vždy individuálně a s přihlédnutím ke všem konkrétním okolnostem (...).“* Není-li tento vztah shledán (tj. dojde-li sice k porušení právních předpisů vážících se k volebnímu procesu, nicméně toto porušení nemá žádnou souvislost se zjištěnými volebními výsledky), nelze přistoupit k vyslovení neplatnosti voleb (srov. např. citované usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. Vol 6/2004-12).
15. Intenzita protizákonnosti, jež dopadá na výsledek voleb, musí navíc dosahovat takového stupně, že je možno se důvodně domnívat, že pokud by k protizákonnému jednání nedošlo, byl by volební výsledek zřejmě odlišný; zjednodušeně řečeno tedy „zatemnění“ volebních výsledků odpovídá reálné eventualitě jejich zásadního zpochybnění. Všechny možné vady a pochybení je totiž třeba považovat za relativní a jejich význam je třeba poměřovat jejich dopadem na výsledek voleb do zastupitelského orgánu jako takového nebo na výsledek volby konkrétního kandidáta, popř. na výsledek hlasování. Při posouzení této intenzity nicméně musí příslušný volební soud přistupovat velmi zdrženlivě, a to s ohledem na skutečnost, že *„soudní zásah nesmí obrozit svobodné vyjádření názorů lidu při volbě jeho zástupců a musí odrážet, resp. nemařit snahu o zachování integrity a účinnosti volební procedury, zaměřené na zjištění vůle lidu prostřednictvím všeobecných voleb. Následné zpochybňování výsledků voleb bez prokázání závažných volebních vad brozí podrýváním*

demokratické legitimacy zvolených zastupitelských orgánů a aktů, které přijímají. Byla-li vůle lidu svobodně a demokraticky vyjádřena, žádné následující zásady nemohou tento výběr zpochybnit, s výjimkou existence přesvědčivých důvodů v zájmu demokratického pořádku.“ [srov. nálezn Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 3673/14 ze dne 10. 2. 2015 (N 32/76 SbNU 417)].

16. K jednotlivým tvrzením navrhovatelky ohledně „významného ovlivnění výsledku voleb v neprospěch kandidátů KSČM a výsledku voleb jako takových“ krajský soud předně zdůrazňuje, že při přezkumu výsledků voleb soud vychází z presumpce správnosti závěrů jednotlivých okrskových volebních komisí, nebyl-li v konkrétním případě prokázán opak (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2010, č. j. Vol 67/2010-47). Jak ostatně zdůraznil Ústavní soud v citovaném nálezu sp. zn. Pl. ÚS 73/04, „vycházejí z demokratického principu legitimacy veřejné moci, dle něhož je lid jejím zdrojem a v této roli se podílí na jejím ustavování cestou svobodných a demokratických voleb (čl. 1 odst. 1, čl. 2 odst. 1 Ústavy), vyslovil Ústavní soud základní tezi, dle níž pro volební soudnictví z principu demokracie plyne vyvratitelná domněnka, že volební výsledek odpovídá vůli voličů, a předložit důkazy k jejímu vyvrácení je povinností toho, kdo volební pochybení namítá.“ Na druhou stranu je ovšem nutno připustit, že striktní požadavek na předložení relevantních důkazů navrhovatelem by mohl být při přezkumu voleb překážkou přístupu k soudu, a to zvláště v případě jednotlivých občanů, kteří nejsou účastní sčítání hlasů volebními komisemi. Aby však soud sám přistoupil k přepočtu hlasů či přezkoumávání správnosti jejich posouzení pouze na základě důkazně nepodložené volební stížnosti, musela by jej k tomu v konkrétním případě přimět „zvláště významná indicie“, která by byla způsobila vyvolat pochybnosti o správnosti vyhlášeného výsledku voleb (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2006, č. j. Vol 82/2006-51).

III.

17. Prizmatem výše uvedených judikатурních závěrů přistoupil krajský soud k hodnocení navrhovatelkou předložených konkrétních tvrzení, jež dle jejího názoru dokládají „významné ovlivnění výsledku voleb v neprospěch kandidátů KSČM a výsledku voleb jako takových“, což by mělo krajský soud vést k vyslovení neplatnosti voleb, příp. volby kandidátů do zastupitelstva města Brna i do zastupitelstev městských částí města Brna, konaných ve dnech 5. – 6. 10. 2018.

III. a) Neplatnost voleb, resp. volby kandidáta do zastupitelstva městské části Brno-Kohoutovice

18. Ve vztahu k volbám do zastupitelstva městské části Brno-Kohoutovice se navrhovatelka domáhala vyslovení jejich neplatnosti, resp. neplatnosti volby kandidátů s tvrzením, že došlo k manipulaci s hlasy voličů při jejich sčítání nebo při jejich přenosu do databáze ČSÚ, neboť ve volebním okrsku č. 11001 v této městské části „obdržel její kandidát pouze 1 hlas, přestože ve prospěch celé její kandidátní listiny byl počet odevzdaných volebních lístků vyšší než jeden.“ Krajský soud si vyžádal od úřadu městské části Brno-Kohoutovice úplnou volební dokumentaci ve vztahu k volbám do zastupitelstva této městské části, neboť její konkrétní tvrzení, nahlížené v kontextu volebních výsledků dosažených navrhovatelkou v ostatních volebních okrscích této městské části, vyhodnotil jako onu „zvláště významnou indicii“, která již odůvodňuje její požadavek na přepočítání hlasů získaných navrhovatelkou v dotčeném volebním okrsku ze strany krajského soudu.

19. Z obsahu vyžádané volební dokumentace krajský soud zjistil, že v „Zápisu o průběhu a výsledku hlasování ve volebním okrsku č. 11001“ v městské části Brno-Kohoutovice byl navrhovatelce (volební straně č. 10) zapsán počet hlasů 164, přičemž poslední kandidát č. 21 na kandidátní listině navrhovatelky (M. P.) obdržel toliko 1 hlas, zatímco kandidátka na prvním místě, JUDr. H. S., obdržela 45 hlasů. Stejný výsledek byl rovněž zveřejněn ČSÚ.
20. Krajský soud následně přistoupil k přepočítání hlasů pro navrhovatelku ve volbách do zastupitelstva městské části Brno-Kohoutovice ve volebním okrsku č. 11001, přičemž postupoval přiměřeně podle § 40 zákona o obecních volbách, v němž je stanoven postup okrskové volební komise při sčítání odevzdaných hlasů. Podle § 40 odst. 4 zákona o obecních volbách „po vynětí hlasovacích lístků z úředních obálek okrsková volební komise sečte hlasy pro jednotlivé volební strany a pro jednotlivé kandidáty. Počet hlasů odevzdaných pro volební stranu je dán součtem všech hlasů, které obdrželi její kandidáti podle odstavce 5.“ Podle tohoto odstavce okrsková volební komise po posouzení hlasovacího lístku (§ 41) započte platný hlas pro kandidáta takto: „a) jsou-li označeni pouze jednotliví kandidáti kterékoliv volební strany, obdrží hlas každý označený kandidát, b) je-li označena pouze volební strana, obdrží hlas každý kandidát této volební strany, nejvýše však tolik kandidátů v pořadí dle hlasovacího lístku, kolik činí počet volených členů zastupitelstva, c) je-li označena volební strana a zároveň jednotliví kandidáti ostatních volebních stran, obdrží nejdříve hlas každý jednotlivě označený kandidát ostatních volebních stran a poté v pořadí dle hlasovacího lístku tolik kandidátů označené volební strany, kolik činí rozdíl počtu volených členů zastupitelstva a počtu jednotlivě označených kandidátů, d) ke kandidátům, kteří se kandidatury vzdali nebo byli odvoláni podle § 24 zákona, a k hlasům pro ně odevzdaným se nepřiblíží.“
21. Na základě takto provedeného přepočtu hlasů navrhovatelky, v jehož rámci provedl i kontrolu neplatných hlasů, krajský soud zjistil, že navrhovatelka obdržela celkem 727 hlasů, tedy o 563 hlasů více (!), než je uvedeno v zápise i zveřejněno ČSÚ. Příslušná okrsková volební komise tak dle zjištění krajského soudu při sčítání hlasů pro navrhovatelku zjevně pochybila, přičemž příčinu takového pochybení lze spatřovat především v tom, že ve výsledcích dosažených navrhovatelkou nebylo zohledněno alespoň 26 hlasovacích lístků, na nichž voliči bez dalšího „zakřížkovali“ pouze volební stranu č. 10, a navrhovatelce tedy nebylo (za situace, kdy bylo voleno zastupitelstvo o velikosti 21 členů) připočteno minimálně dalších 546 platných hlasů. Za účelem ověření si četnosti výskytu takového pochybení, a to ve vztahu k jiným volebním stranám, přistoupil krajský soud nahodile k přepočtu hlasů obdržených i volební stranou č. 3 (KDU-ČSL) a volební stranou č. 5 (Politické hnutí ANO 2011), přičemž na základě takto provedeného přepočtu krajský soud konstatuje, že zjištěné volební výsledky těchto volebních stran (2198 hlasů, resp. 1596 hlasů) odpovídají volebním výsledkům, uvedeným v zápisu okrskové volební komise i výsledkům zveřejněným ČSÚ. Z obdobného důvodu pak krajský soud přistoupil i k přepočtu hlasů pro navrhovatelku ve volbách do zastupitelstva městské části Brno-Kohoutovice ve volebním okrsku č. 11009, přičemž v tomto případě soud zjistil, že zjištěný volební výsledek navrhovatelky (286 hlasů) odpovídá volebním výsledkům, uvedeným v zápisu okrskové volební komise ve volebním okrsku č. 11009 i výsledkům zveřejněným ČSÚ.
22. Pokud tedy navrhovatelka tvrdila „záměrnou manipulaci s jejími hlasy“, v důsledku které „došlo k významnému ovlivnění výsledku voleb v neprospěch kandidátů KSČM a toto

ovlivnění mohlo mít vliv na výsledek voleb jako takových, konkrétně v nezískání mandátů kandidáty KSČM“, toto své tvrzení nijak nedokládá. V této souvislosti krajský soud připomíná, že kterákoliv volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do zastupitelstva obce, byla v souladu s § 17 zákona o obecních volbách oprávněna delegovat své zástupce do okrskové volební komise v každém volebním okrsku, ve kterém se do příslušného zastupitelstva volí. Je proto primárně věcí samotných volebních aktérů, nacházejících se v prostředí svobodné politické soutěže, aby vzájemně kontrolovali dodržování stanovených pravidel. Přestože součástí této kontroly je samozřejmě také volební soud v rámci soudního přezkumu voleb, jedná se ovšem toliko o prostředek *ultima ratio*, kdy by volební soud měl do volebního procesu zasáhnout výjimečně, a to pokud se ostatní prostředky kontroly ukázaly jako neúčinné, anebo nelze spravedlivě požadovat jejich vyčerpání a současně existují konkrétní skutečnosti naznačující porušení těchto pravidel způsobem, který mohl ovlivnit výsledek voleb. Pro rozhodování volebního soudu je totiž důležitá zmíněná zásada, podle níž pokud by došlo k pochybení na úrovni okrskové volební komise, měla by být sjednána náprava pokud možno hned „na místě“ (obdobně srov. např. citované usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. Vol 67/2010-47). Členové volební komise se podílejí také na sčítání konečného výsledku voleb a posuzování platnosti hlasovacích lístků, přičemž právě skutečnost, že jsou delegováni různými politickými subjekty, má zaručit jejich vzájemnou kontrolu. Pokud by členové volební komise měli jakékoliv pochyby o správnosti postupu jiných členů komise, lze důvodně očekávat, že by tyto výhrady uplatnili např. formou odepření podpisu zápisu o průběhu a výsledku hlasování s uvedením důvodů tohoto odepření (§ 42 odst. 1 zákona o obecních volbách). Protokoly volebních komisí jsou přitom relevantním důkazem při rozhodování soudu. Na tomto základě by poté soud mohl přezkoumat postup volební komise z hlediska případného porušení zákona (srov. citované usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. Vol 82/2006-51).

23. Z tvrzení navrhovatelky vyplývá, že o chybném sčítání hlasů „*má poznatky od člena příslušné okrskové volební komise, V. P.*“ Aniž by soud zkoumal, zda se jednalo o člena delegovaného přímo navrhovatelkou či nikoliv, jeho přítomnost mohla fakticky usnadnit její postavení co do možnosti přesvědčivě tvrdit konkrétní pochybení v práci dané okrskové volební komise a konkrétní porušení volebního zákona, zejména pokud se mělo jednat o záměrnou manipulaci s volebními výsledky. Z předmětného zápisu okrskové volební komise nicméně nevyplývá, že by jakýkoliv její člen vznesl námitku či výhradu proti jejímu postupu při sčítání hlasů a tedy že by odepřel svůj podpis, přičemž důvody takového postupu by měly být uvedeny v samostatné příloze k zápisu, přičemž ani v návrhu navrhovatelka neuvádí konkrétní důvody, pro něž tento člen komise podpis zápisu nakonec neodepřel.
24. Z toho důvodu krajský soud konstatuje, že za neexistence jakýchkoliv důkazů, tvrzení a dokonce ani jen významných indicií nepochyboval o tom, že výše zjištěná pochybení okrskové volební komise ve volebním okrsku č. 11001 při sčítání hlasů nebyla způsobena jakýmkoliv záměrným jednáním či dokonce snahou o manipulaci s výsledky voleb. Dle krajského soudu se v daném případě nejednalo ani o „systémové“ selhání napříč všemi volebními okrsky (viz přepočtené výsledky ve volebním okrsku č. 11009), nýbrž o individuální pochybení při sčítání hlasů, které lze přičítat spíše selhání „lidského faktoru“, tj. nedostatečné pečlivosti při sčítání hlasovacích lístků. Z uvedených důvodů krajský soud

neshledal důvodným návrh navrhovatelky na vyslovení neplatnosti voleb do zastupitelstva městské části Brno-Kohoutovice, a proto její návrh zamítl.

25. Krajský soud se nicméně zabýval tím, zda zjištěná pochybení při sčítání hlasů nemohla vést k vyhovění návrhu navrhovatelky na vyslovení neplatnosti volby kandidátů do zastupitelstva městské části Brno-Kohoutovice. Jak již bylo zdůrazněno, mezi předpoklady k tomu, aby soud mohl vyhovět návrhu na neplatnost volby kandidáta podle ustanovení § 60 odst. 4 zákona o obecních volbách, patří nejen nezákonnost a vztah mezi touto nezákonností a zvolením kandidáta, jehož zvolení je napadeno, ale i zásadní intenzita této nezákonnosti, tzv. „zatemnění“ volebních výsledků.“ (obdobně srov. např. citované usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. Vol 77/2006-26, nebo usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 10. 11. 2014, č. j. 67 A 8/2014-29). Ačkoliv tři výše popsané kroky algoritmu musejí být splněny kumulativně, ne vždy je však možno jejich splnění konstatovat s naprostou jistotou danou nezpochybnitelnými kauzálními vztahy. Je totiž třeba realisticky konstatovat, že soudy při zjišťování skutkových okolností často pracují s určitou mírou pochybností a jejich úkolem je v řádném procesu na základě zjištěných skutečností dospět k závěru, zda určité jednání bylo či nebylo prokázáno, resp. zda pochybnosti o skutkových závěrech nepřevažují nad rozumnou mírou jistoty. Z uvedených důvodů postačuje splnění shora popsaných tří kroků algoritmu s určitou pravděpodobností (to se týká zejména druhého kroku, tedy vztahu ke zvolení), resp. v určité intenzitě (to se týká především prvního kroku, tedy protizákonnosti). Tuto pravděpodobnost a intenzitu jejich splnění je přitom třeba vážit souběžně. To je právě vyjádřeno ve třetím kroku, kterým je „zatemnění“ volebních výsledků, tedy *„zásadní intenzita této nezákonnosti, která musí v konkrétním případě dosahovat takového stupně, že je možno se důvodně domnívat, že pokud by k takovému jednání nedošlo, nebyl by kandidát zřejmě vůbec zvolen“*.
26. Jak již bylo výše konstatováno, krajský soud v souvislosti s navrhovatelkou zpochybňovanými volbami do zastupitelstva městské části Brno-Kohoutovice zjistil pochybení příslušné okrskové volební komise v okrsku č. 11001 při sčítání hlasů, spočívající v nesprávném zjištění volebního výsledku navrhovatelky v daném volebním okrsku, když bylo soudem zjištěno, že obdržela o 563 hlasů více, než je uvedeno v zápise i zveřejněno ČSÚ. Chybným nezapočtením některých hlasů pro navrhovatelku v takovém rozsahu tak dle krajského soudu bezesporu došlo k porušení volebního zákona a tato nezákonnost zároveň mohla mít vztah ke konečným výsledkům voleb do zastupitelstva městské části Brno-Kohoutovice. Jinými slovy, krajský soud má za to, že byly splněny dva ze tří uvedených předpokladů pro vyhovění návrhu na vyslovení neplatnosti volby kandidáta. Zbývá proto posoudit splnění třetího předpokladu, a to zda v tomto případě došlo k tzv. „zatemnění“ volebních výsledků, tj. zda zásadní intenzita této nezákonnosti v tomto konkrétním případě dosahuje již takového stupně, že je možno se důvodně domnívat, že pokud by k takovému jednání nedošlo, nebyl by kandidát zřejmě vůbec zvolen.
27. V případě chybného započítání (resp. nezapočítání) některých hlasů lze vliv zjištěné nezákonnosti na volební výsledek určit exaktně a jasně, a to promítnutím soudem „nově“ zjištěného volebního výsledku navrhovatelky v předmětném volebním okrsku č. 11001 do celkového výsledku voleb do zastupitelstva městské části Brno-Kohoutovice, zveřejněného ČSÚ. Z tohoto volebního výsledku se podává, že navrhovatelka ve volbách do

zastupitelstva městské části Brno-Kohoutovice obdržela celkem 4.223 hlasů, což z celkového počtu platných hlasů (poděleného voleným počtem členů zastupitelstva a vynásobeného počtem jejích kandidátů, tj. 21) ve výši 91.909 hlasů činilo 4,59 %. Navrhovatelka tak nepřekročila hranici 5 %, stanovenou v § 45 odst. 1 zákona o obecních volbách, jejíž dosažení bylo nezbytné pro postup do tzv. skrutinia a tedy její kandidátní listině a hlasům pro ni odevzdaným se při dalším zjišťování výsledků voleb a přidělování mandátů již nepřihlíželo. Pokud ovšem krajský soud do tohoto volebního výsledku promítl výše zjištěný (okreskovou volební komisí nesprávně nepřipočtený) rozdíl v počtu hlasů obdržených navrhovatelkou ve volebním okrsku č. 11001, tj. 563 hlasů, pak postupem podle § 45 zákona o obecních volbách dospěl k závěru, že navrhovatelka obdržela celkem 4.786 hlasů, což ve skutečnosti činí 5,21 % z celkového počtu platných hlasů. Je tak zjevné, že navrhovatelka postoupila do tzv. skrutinia a tedy k její kandidátní listině a hlasům pro ni odevzdaným se v rámci přidělování mandátů jednotlivým volebním stranám mělo přihlížet.

28. Krajský soud proto za dané situace přistoupil (v souladu s § 45 zákona o obecních volbách) k přepočtu takto nově zjištěných hlasů na mandáty. Podle § 45 odst. 1 *in fine* zákona o obecních volbách se „celkový počet platných hlasů, který obdržela postupující kandidátní listina, dělí postupně čísly 1, 2, 3 a dále vždy číslem o jedno vyšším tak, aby počet dělicích operací odpovídal počtu kandidátů, kteří jsou na kandidátní listině.“ Podle § 45 odst. 2 zákona o obecních volbách se pak takto vypočítané podíly „seřadí podle jejich velikosti až do počtu mandátů, které mají být při volbách do zastupitelstva obce přiděleny. Za každý podíl obsažený v této početní řadě získá kandidátní listina jeden mandát.“ Jinými slovy, mandát získává nejvyšší podíl hlasů a čísel posloupnosti pomocí tzv. D'Hondtova volebního dělitele. Podle § 45 odst. 3 zákona o obecních volbách jsou mandáty přidělené kandidátní listině přikázány na ní uvedeným kandidátům podle pořadí, v jakém jsou uvedeni na kandidátní listině, pokud nedojde ke změně pořadí podle odstavce 4.
29. Jak vyplývá z celkového výsledku voleb do zastupitelstva městské části Brno-Kohoutovice, zveřejněného ČSÚ (konkrétně z pořadí vypočtených podílů a počtu mandátů pro jednotlivé volební strany), na zisk mandátu č. 14, jenž byl přidělen volební straně č. 3 (KDU-ČSL), připadl podíl ve výši 4.956 hlasů, na zisk mandátu č. 15, jenž byl přidělen volební straně č. 9 (ČSSD), pak stačil podíl ve výši 4.217,40 hlasu. Za situace, kdy bylo soudem zjištěno, že navrhovatelka obdržela celkem 4.786 hlasů, z výše uvedených výpočtů je zřejmé, že navrhovatelka má s tímto podílem (po dělení počtu hlasů číslem 1) nárok na zisk mandátu č. 15, který byl původně přidělen volební straně č. 9 (ČSSD). Ze stejného důvodu pak dochází k posunu v pořadí získaných mandátů jednotlivým volebním stranám, tzn. mandát č. 16 (s podílem ve výši 4.217,40 hlasu) nově připadne volební straně č. 9 (ČSSD); mandát č. 17 (s podílem ve výši 4.188,33 hlasu) nově připadne volební straně č. 5 (ANO 2011); mandát č. 18 (s podílem ve výši 3.964,80 hlasu) nově připadne volební straně č. 3 (KDU-ČSL); mandát č. 19 (s podílem ve výši 3.736,66 hlasu) nově připadne volební straně č. 11 (ODS s podporou Svobodných); mandát č. 20 (s podílem ve výši 3.514,50 hlasu) nově připadne volební straně č. 9 (ČSSD); a poslední mandát č. 21 (s podílem ve výši 3.312 hlasů) nově připadne volební straně č. 4 (Zelení a nezávislí), nikoliv tedy volební straně č. 3 (KDU-ČSL) (s podílem ve výši 3.304 hlasů), jak bylo původně zveřejněno ČSÚ.

30. Na základě takto provedeného přepočtu proto krajský soud dospěl k závěru, že volba kandidáta Ing. J. S., jemuž byl dle pořadí na kandidátní listině volební strany č. 3 (KDU-ČSL) původně přidělen mandát č. 21, do zastupitelstva městské části Brno-Kohoutovice je neplatná, neboť do zastupitelstva byla zvolena kandidátka volební strany č. 10 (KSČM), JUDr. H. S., kandidátka č. 1 na kandidátní listině této volební strany, neboť s ohledem na počet obdržенých hlasů pro jednotlivé kandidáty, umístěných na kandidátní listině této volební strany, nebylo možné postupovat podle § 45 odst. 4 zákona o obecních volbách. Krajský soud proto podle § 90 odst. 4 s. ř. s. vyhlásil za zvolenou kandidátku volební strany č. 10 (KSČM) JUDr. H. S. V návaznosti na tento výrok pak krajský soud nově rozhodl i o náhradnících kandidátů navrhovatelky a KDU-ČSL zvolených do zastupitelstva městské části Brno-Kohoutovice a stanovil jejich pořadí.

*III. b) Neplatnost voleb, resp. volby kandidátů do zastupitelstva městské části Brno-střed
a do zastupitelstva města Brna*

31. Navrhovatelka se dále domáhala vyslovení neplatnosti voleb, příp. volby kandidátů do zastupitelstva městské části Brno-střed a do zastupitelstva města Brna, a to z toho důvodu, že i zde „došlo k významnému ovlivnění výsledku voleb v neprospěch kandidátů KSČM a toto ovlivnění mohlo mít vliv na výsledek voleb jako takových, konkrétně v nezískání mandátů kandidáty KSČM“. Navrhovatelka toto tvrzení dovozuje jednak ze skutečnosti, že ve volební místnosti volebního okrsku č. 23041 v městské části Brno-střed byla při sčítání hlasů neoprávněně přítomna cizí osoba; dále ze skutečnosti, že ve volebním okrsku č. 23049 v městské části Brno-střed při sčítání hlasů „nebyly započítány hlasy z plných kandidátek“, a v neposlední řadě ze skutečnosti, že ve volebních okrscích v městské části Brno-střed č. 23004, 23005, 23007, 23008, 23009, 23010, 23014, 23015, 23019, 23032, 23034, 23035, 23036, 23037, 23040, 23042, 23047, 23048, 23049, 23052, 23054, 23056, 23062, 23063, 23064, 23066, 23067 a 23068 by měl celkový počet hlasů pro kandidáty KSČM ve volbách do zastupitelstva města Brna být zhruba o 8 % vyšší než při volbě do zastupitelstva městské části Brno-střed, nicméně v uvedených okrscích tomu tak nebylo.
32. Krajský soud i ve vztahu k těmto tvrzením navrhovatelky předně přistoupil k posouzení, zda tato tvrzení lze vyhodnotit jako onu „zvláště významnou indicii“, která by odůvodňovala její požadavek na přepočítání hlasů získaných navrhovatelkou ve zmíněných volebních okrscích městské části Brno-střed ve volbách do zastupitelstva této městské části a do zastupitelstva města Brna ze strany krajského soudu.
33. K tvrzené přítomnosti neoprávněné osoby ve volební místnosti volebního okrsku č. 23041 v městské části Brno-střed při sčítání hlasů ze strany okrskové volební komise si krajský soud vyžádal stanovisko předsedy této okrskové volební komise, L. N., i zapisovatelky, této komise, L. Z., v němž oba členové komise poukázali na skutečnost, že důvodem přítomnosti této cizí osoby, kterou byl předseda sousedící okrskové volební komise č. 23043, T. N., byla konzultace a pomoc s odstraněním potíží při tisku zápisu, nebyla tedy přítomna v době sčítání hlasů, ani zadávání údajů do počítače. K tomu krajský soud považuje za nezbytné opětovně zdůraznit, že pokud by členové volební komise měli jakékoliv pochyby o správnosti postupu jiných členů komise, mohli tyto výhrady uplatnit např. formou odepření podpisu zápisu o průběhu a výsledku hlasování s uvedením důvodů tohoto odepření (§ 42 odst. 1 zákona o obecních volbách). Z protokolu příslušné okrskové

volební komise, který je relevantním důkazem při rozhodování soudu, se přitom podává, že žádný z členů této komise své výhrady neuplatnil a všichni bez výhrad příslušný zápis o průběhu a výsledku hlasování podepsali. Uvedené platí i pro členku této komise, A. Š., o níž se navrhovatelka zmiňuje v návrhu a jejíž poznatky měly být podkladem pro dané tvrzení, přičemž navrhovatelka ani v návrhu neuvádí konkrétní důvody, pro něž tato členka komise podpis zápisu neodepřela. Tvrzení navrhovatelky o pochybení či záměrné manipulaci při sčítání hlasů okrskové volební komise volebního okrsku č. 23041 v městské části Brno-střed tak nelze považovat za prokázaná, přičemž navrhovatelka krajskému soudu nenabídla „*zvláště významnou indicii*“, která by odůvodňovala její požadavek na přepočítání hlasů v dotčeném volebním okrsku soudem. Navrhovatelkou tvrzenou manipulaci s jejími výsledky v daném volebním okrsku č. 23041 ze strany cizí osoby nadto nelze dovodit ani ze srovnání volebních výsledků navrhovatelky v tomto volebním okrsku a v sousedících volebních okrscích. Jak totiž vyplývá z výsledků, zveřejněných ČSÚ, volební výsledky navrhovatelky v tomto volebním okrsku (159 hlasů, tj. 1,06 %) nijak „*nevybočují*“ z průměru dosažených výsledků navrhovatelky např. v okrscích č. 23040 (186 hlasů, tj. 1,28 %), č. 23042 (130 hlasů, tj. 1,00 %) nebo č. 23043 (193 hlasů, tj. 1,40 %).

34. Za onu „*zvláště významnou indicii*“, která již odůvodňuje požadavek navrhovatelky na přepočítání hlasů získaných navrhovatelkou v dotčeném volebním okrsku ze strany soudu, naopak krajský soud vyhodnotil (v kontextu volebních výsledků dosažených navrhovatelkou v ostatních volebních okrscích) její tvrzení, že ve volebním okrsku č. 23049 v městské části Brno-střed při sčítání hlasů jí „*nebyly započítány hlasy z plných kandidátek*“. Krajský soud si proto i v tomto případě vyžádal od úřadu městské části Brno-střed úplnou volební dokumentaci ve vztahu k volbám do zastupitelstva této městské části ve volebním okrsku č. 23049.
35. Z obsahu této volební dokumentace krajský soud zjistil, že v „*Zápisu o průběhu a výsledku hlasování ve volebním okrsku č. 23049*“ v městské části Brno-střed byl navrhovatelce (volební straně č. 9) zapsán počet hlasů 5, přičemž s výjimkou kandidátů č. 1, č. 3 a č. 10 na kandidátní listině navrhovatelky neobdržel žádný z kandidátů ani jeden hlas. Stejný výsledek byl rovněž zveřejněn ČSÚ. Krajský soud následně přistoupil k přepočítání hlasů pro navrhovatelku ve volbách do zastupitelstva městské části Brno-střed ve volebním okrsku č. 23049, přičemž opětovně postupoval přiměřeně podle § 40 zákona o obecních volbách. Na základě takto provedeného přepočtu hlasů obdržených navrhovatelkou krajský soud zjistil, že navrhovatelka obdržela 96 hlasů, tedy o 91 hlasů více, než je uvedeno v zápise i zveřejněno ČSÚ. Příslušná okrsková volební komise tak při sčítání hlasů pro navrhovatelku pochybila, přičemž příčinu takového pochybení lze i v daném případě spatřovat především v tom, že ve výsledcích dosažených navrhovatelkou nebyly zohledněny alespoň 2 hlasovací lístky, na nichž voliči bez dalšího „*zakroužkovali*“ pouze volební stranu č. 9 (navrhovatelku) a navrhovatelce tedy nebylo (za situace, kdy bylo voleno zastupitelstvo o velikosti 45 členů) připočteno dalších 90 platných hlasů.
36. Vzhledem ke skutečnosti, že ani v tomto případě neexistují jakékoliv důkazy, tvrzení a dokonce ani jen indicie o tom, že by takto zjištěná pochybení okrskové volební komise ve volebním okrsku č. 23049 při sčítání hlasů byla způsobena jakýmkoliv záměrným jednáním či dokonce snahou o manipulaci s výsledky voleb, krajský soud je i zde toho názoru, že se jednalo o individuální pochybení při sčítání hlasů, které lze přičítat spíše

selhání „lidského faktoru“, tj. nedostatečné pečlivosti při sčítání hlasovacích lístků. Z uvedených důvodů krajský soud neshledal důvodným návrh navrhovatelky na vyslovení neplatnosti voleb do zastupitelstva městské části Brno-střed, a proto její návrh zamítl.

37. Krajský soud se ovšem (shodným způsobem jako výše ve vztahu k volbám do zastupitelstva městské části Brno-Kohoutovice) rovněž zabýval tím, zda zjištěná pochybení při sčítání hlasů nemohla vést k vyhovění návrhu navrhovatelky na vyslovení neplatnosti volby kandidátů do zastupitelstva městské části Brno-střed. I v tomto případě chybným nezapočtením některých hlasů pro navrhovatelku totiž dle krajského soudu bezesporu došlo k porušení volebního zákona a tato nezákonnost zároveň mohla mít určitý vztah ke konečným výsledkům voleb do zastupitelstva městské části Brno-střed, tzn. i zde byly splněny dva ze tří uvedených předpokladů pro vyhovění návrhu na vyslovení neplatnosti volby kandidáta. Na rozdíl od předchozího případu nicméně krajský soud zde neshledal naplnění třetího předpokladu, tj. že by v tomto případě došlo k tzv. „zatemnění“ volebních výsledků.
38. Jak již bylo výše konstatováno, v případě chybného započítání (resp. nezapočítání) některých hlasů lze vliv zjištěné nezákonnosti na volební výsledek určit exaktně a jasně, a to promítnutím soudem „nově“ zjištěného volebního výsledku navrhovatelky v předmětném volebním okrsku č. 23049 do celkového výsledku voleb do zastupitelstva městské části Brno-střed, zveřejněného ČSÚ. Z tohoto volebního výsledku se podává, že navrhovatelka ve volbách do zastupitelstva městské části Brno-střed obdržela celkem 21.983 hlasů, což z celkového počtu platných hlasů (poděleného voleným počtem členů zastupitelstva a vynásobeného počtem jejích kandidátů, tj. 45) ve výši 708.846 hlasů činilo 3,10 %. Navrhovatelka tedy nepřekročila hranici 5 %, stanovenou v § 45 odst. 1 zákona o obecních volbách, jejíž dosažení bylo nezbytné pro postup do tzv. skrutinia a tedy její kandidátní listině a hlasům pro ni odevzdaným se při dalším zjišťování výsledků voleb a přidělování mandátů již nepřihlíželo. Na uvedeném závěru se nic nemění ani po promítnutí nově zjištěného volebního výsledku navrhovatelky v předmětném volebním okrsku č. 23049 do celkového volebního výsledku, jelikož navrhovatelka získala sice o 91 hlasů více, tj. 22.074 hlasů, což ovšem z celkového počtu platných hlasů činí „pouze“ 3,11 %. Za této situace proto krajský soud neshledal důvodným ani návrh navrhovatelky na vyslovení neplatnosti volby kandidátů ve volbách do zastupitelstva městské části Brno-střed, a proto jej zamítl.
39. Neplatnost voleb, resp. volby kandidátů do zastupitelstva města Brna navrhovatelka dovozuje ze skutečnosti, že ve volebních okrscích v městské části Brno-střed č. 23004, 23005, 23007, 23008, 23009, 23010, 23014, 23015, 23019, 23032, 23034, 23035, 23036, 23037, 23040, 23042, 23047, 23048, 23049, 23052, 23054, 23056, 23062, 23063, 23064, 23066, 23067 a 23068 by měl celkový počet hlasů pro kandidáty KSČM ve volbách do zastupitelstva města Brna být zhruba o 8 % vyšší než při volbě do zastupitelstva městské části Brno-střed, nicméně v uvedených okrscích tomu tak nebylo. I v tomto případě tedy krajský soud, zda toto tvrzení lze vyhodnotit jako onu „*zvlášť významnou indicii*“, která by odůvodňovala její požadavek na přepočítání hlasů získaných navrhovatelkou ve zmíněných volebních

okresních městské části Brno-střed ve volbách do zastupitelstva města Brna ze soudu, nicméně v tomto případě krajský soud dospěl k závěru, že nikoliv.

40. Navrhovatelka totiž své tvrzení zakládá na „relevantním“ předpokladu, že „*volič v obou případech volí stejnou stranu*“, tj. že volič navrhovatelky ve volbách do zastupitelstva města Brna volil zcela shodným způsobem jako ve volbách do zastupitelstva městské části Brno-střed. Krajský soud nicméně tento předpoklad považuje za dosti hypotetický, neboť v něm není nijak zohledněna řada proměnných faktorů, které tento předpoklad, založený na hypotéze o totožném chování „vysoce disciplinovaného“ voliče navrhovatelky, činí obtížně, ne-li zcela nemožně verifikovatelným. Nelze totiž odhlédnout jednak od skutečnosti, že volič v daných volbách volil zcela odlišné zastupitelské sbory (nejen co do velikosti, ale i působnosti a pravomocí), čemuž odpovídala i přítomnost různých volebních stran a odlišné personální složení jejich kandidátních listin, jednak od samotného charakteru volebního systému ve volbách do zastupitelstev obcí, v jehož rámci volič disponuje několika alternativami, jak naložit se svým voličským hlasem (tzn. samotné zakroužkování celé strany nebo v kombinaci se zakřížkováním kandidátů jiných volebních stran nebo zakřížkování samostatných kandidátů stejné volební strany či napříč kandidátními listinami volebních stran). V přítomnosti tolika (a řady dalších) proměnných tak lze stěží samo o sobě predikovat chování voličů a dovozovat z něho určité „zákonitosti“ či vzájemné korelace, tím méně pak lze na něm založit tvrzení o neplatnosti voleb, hlasování či volby kandidátů, jak činí navrhovatelka. Krajský soud tudíž ani tyto návrhy navrhovatelky na vyslovení neplatnosti voleb, resp. volby kandidátů ve volbách do zastupitelstva města Brna neshledal důvodnými, obzvláště pokud navrhovatelka krajskému soudu nepředložila žádné konkrétní tvrzení či „zvláště významné indicie“, které by mohly vést k aktivaci soudní kontroly návrhem zpochybňovaného volebního výsledku, a proto tyto návrhy krajský soud zamítl.

III. c) Zbývající části návrhů

41. Navrhovatelka se svými návrhy rovněž domáhala vyslovení neplatnosti voleb, resp. volby kandidátů do zastupitelstev (všech zbývajících) městských částí města Brna, konaných ve dnech 5. – 6. 10. 2018.
42. Jak již krajský soud výše zdůraznil, návrh na neplatnost voleb, resp. volby kandidáta může dle § 60 odst. 3 a odst. 4 zákona o obecních volbách podat navrhovatel, „*má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledky voleb, resp. volbu tohoto kandidáta.*“ Z uvedeného vyplývá, že navrhovatel musí v návrhu především: označit, jakého rozhodnutí se domáhá (petit návrhu); označit účastníky řízení; konkrétně označit volby, jejichž neplatnost namítá; konkrétně označit zvoleného kandidáta, jehož volbu případně napadá; tvrdit konkrétní skutečnosti, z nichž vyplývá porušení volebního zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledek voleb, resp. volby kandidáta.
43. S výjimkou výše uvedených případů, kdy se navrhovatelka domáhala vyslovení neplatnosti voleb, resp. volby kandidátů do zastupitelstva města Brna a zastupitelstev městských částí Brno-střed a Brno-Kohoutovice, ve vztahu ke zbývajícím městským částem města Brna ovšem navrhovatelka krajskému soudu ve svých návrzích nepředložila žádné

konkrétní tvrzení či námitky, které by její návrhy na vyslovení neplatnosti voleb, resp. volby kandidátů podpořily. Zmínka o tom, že „*má poznatky o několika případech*“ chybného posouzení platnosti hlasovacích lístků, aniž by toto své tvrzení jakkoliv konkretizovala, nelze považovat za konkrétní, důkazně podložená a k projednání způsobilá skutková tvrzení ve vztahu k namítanému porušení zákona o obecních volbách. Navrhovatelka ani v obecné rovině tyto volební výsledky nijak nezpochybovala a z obsahu jejích návrhů ani nelze dovodit jakoukoliv souvislost mezi petitem jejích návrhů a samotným odůvodněním těchto návrhů.

44. Tyto nedostatky ovšem dle krajského soudu činí předmětné návrhy v těchto částech, coby „volební stížnosti“ ve smyslu § 60 zákona o obecních volbách, věcně neprojednatelnými, a proto krajský soud návrhy navrhovatelky v těchto zbývajících částech podle § 46 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 120 s. ř. s. odmítl.
45. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 93 odst. 4 s. ř. s., podle něhož ve věcech volebního soudnictví nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **není** opravný prostředek přípustný.

Brno 5. listopadu 2018

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu